

Николај Дмитријевич Успенскиј

ИЗ ИСТОРИЈЕ ПЛАШТАНИЦЕ У РУСКОЈ ЦРКВИ

Шести век је у историји Источне цркве обележио почетак једног новог, веома дугачког периода, који се карактерише продубљавањем богословског садржаја његове обредне стране. У литургији се, на пример, та обредност сконцентрисала око входа (уласка) епископа у храм и момента доношења на престо евхаристијских дарова — хлеба и вина, припремљених за освећење. Давање посебне свечаности тим двама моментима било је логично и имало је дубоког смисла. Древни хришћански синаксис имао је циљ, да слушањем Светог писма и заједничком молитвом, припреми верне за достојно учешће у Евхаристији. Већ у Тајноводству преподобног Максима Исповедника речено је, да „први улазак епископа у цркву ради свештенослужења литургије служи као праобраз првог доласка у овај свет Сина Божјег, Христа, нашег Спаситеља“.¹ А о Великом входу тамо се каже: „Уласком Светих тајни показује нам се најсавршене и најтајанственије учење и спознаја Божанственог домостроја“...²

Херувимској песми давао се посебан значај. У древном литургијском коментару Протеорија (1055—1063), говори се: „Херувимска песма која се пева, побуђује све, да од тог момента, па до краја свештенорадње, имају усредсређен ум, који може да одагна сваку животну бригу, да се кроз причешће прими Велики Цар“.³

Са Великим входом везана је историја плаштанице. Најраније сведочанство о њој имамо у рукопису Тифлиског црквеног музеја, бр. 193, из XI века. У излагању часова Великог петка, овде се каже: „У два сата по дану (по европском рачунању око осам сати изјутра) звони се; сакупивши се у цркви, вешају икону распећа пред иконом часом и пале пред њом две свеће“.⁴ Даље следи излагање редоследа часова. Протојереј К. Кекелидзе, који је објавио овај рукопис, у

¹ Глава VIII.

² Исто, гл. XXIV.

³ Парт. Герман, *Церковная история*, Мињ, П. гр, т. 140, кол. 441.

⁴ Прот. К. Кекелидзе, *Литургические грузинские памятники в отечественных книгохранилищах и их научное значение*, Тифлис 1908, стр. 278.

фусногама даје примедбу: „У рук. Импер. Пуб. Библ. бр. 171, л. 408 стоји примедба: „треба знати, да кад се обе стране (обе певнице — Н. У.) састају заједно испред иконе распећа, тада се свака стихира на часовима говори три пута, у следећем поретку: први пут без стиха, други пут са првим стихом, а трећи пут са другим стихом. Ако се због мноштва народа и величине цркве, вешају две иконе распећа, онда се свака стихира говори по четири пута: прва страна говори стихиру, а друга страна је понавља; затим прва страна говори један стих и ту исту стихиру. Али је боље да се обе стране састану на средини и заједно певају стихире по три пута, као што то чине у познатим црквама у Грчкој“...⁵ Тако, дакле, имамо сведочанство о томе, да је употреба плаштанице установљена у грчком богослужењу, одакле је, благодарећи игуману *Иверског манастира Св. Георгију II Мтацминдели (+ 1065.)* који је превео грчки типик на грузински језик, дошла и до нас.⁶ У типикју се ништа не говори о томе, када се икона распећа уклања.

У Дохијарском манастиру на Атосу постоји фреска на којој је изображено Христово погребeње (из 1568. године).⁷ Поворку предводе два анђела насликана у виду двају ђакона са кадионицама и свећама, а прати их анђео-ђакон са двема рипидама и малим покровцем привезаним за лећа, на коме је извезен лик мртвог Христа. Затим иде још један анђео-ђакон, који на глави носи дискос, а на раменима покровац на коме је извезен Христов лик. Њега прате три анђела, који су изображени у виду свештеника. Један носи путир, други дискос на глави и путир у левој руци, а трећи носи путир. Затим следе: анђео-ђакон са неким неидентификованим сасудом, анђео-свештеник са омањим покровцем, други анђео-свештеник са покривеним сасудом (путиром или дискосом), још један анђео-свештеник са путиром и, на крају, три анђела-свештеника који носе на главама велики воздух са изображењем умрлог Христа. Сви путири су покривени омањом провидном тканином, тако да изгледају као да и нису покривени. Дискоси, такође, имају мање покриваче, који служе као нека допуна двама покровцима на раменима анђела-ђакона.

Ова врло сложена композиција дохијарске фреске, која се готово подудара са савременим великим входом на архијерејској литургији, није могла да се појави као плод стваралачке фантазије уметника. Њен сиже позајмљен је из стварности. Поредак учесника поворке, њихове одежде — ђаконски стихари и свештенички фелони — па чак и мали покровци на лећима ђакона који носи две рипиде и другога који носи дискос на глави, све то напомиње свечану по-

⁵ Исто, стр. 277—288.

⁶ Исто, 288.

⁷ Податке о Атонској фресци Дохијарског манастира види код *S. Millet, Monuments de l' Athons I Les Peintures, Paris, 1927.* Исти аутор, *Broderies relquises de style Byzantin, Paris, 1947.*

* 'Ερημικά περί τοῦ Θελοῦ Ναοῦ, т. 155, стр. 727, гл. 76.

ворку на великом входу на архијерејској литургији, на којој ће се обавити хиротонија у чин свештеника.

Тако сликовито представио је овај вход уметник из друге половине XVI века. Али, првобитни покровац који Симеон Солунски назива τὸ ἱερόν επιπλόν — свештени покровац и који „означава наог и мртваг Исуса“, био је велик и њиме су се прекривали сви путири и дискоси на престолу. Нема никаквих података о томе да је воздух био украшен. Обичај употребљавања везених црквених одежди и тканина појавио се у Константинопољу у време династије Палеолога (XIII—XV века).⁹ У то време се појављује и везени воздух са изобразењем мртваг Христовог тела. После су додавани ликови Богородице, Јована Богослова и Јосифа Ариматејског. Касније су уз цртеж Никодима унете и жене мирносице, чија се успомена слави треће недеље после Ускрса.

Од X—XIII века Руска црква се управља према Студијско-Алексијевском типичу. Сагласно томе типичу, на Велику суботу на јутрењу певало се: „Слава во вишних Богу, на „Славу“ излазе свештеник и ђакон са Јеванђељем, пред њима иду свећеносци, пењу се на катедру, свештеник благосиља и седа“. После тога чита се паримеј и апостол. Јеванђеље су читали „свештеници у олтару“. Не говори се ништа о изношењу и целивању иконе.¹⁰

Догађаји који су се десили у политичком животу Византије у почетку XIII века, окупација Константинопоља 1204. године од стране Крсташа, пренос катедре васељенског патријарха из Константинопоља у Никеју, пустошење храмова и насиља над житељима градова, која су починили Крсташа, нарушили су ритам црквеног живота у престоници. Никеја није имала онаквих могућности за свечано вршење служби које су се певале, као што их је имала престоница. Овде, као и на целој територији коју су заузели Крсташа, почео се ширити Јерусалимски типик. Успеху његовог ширења допринеле су и околности, јер он се могао користити како у јавним богослужењима у храму, тако исто и у келијама. Ширењу Јерусалимског типика поговарала је и његова историјска веза са Лавром Преподобног Саве Освећеног, где је у прошлости постојала чувена школа песнописаца, а такође и значај који је имала Лавра за време арапске окупације Палестине.

Све ово се одразило и на сазнању православних у Русији. Неки су се Руси одлучили на далек и опасан пут на Исток. Двојица од познатијих су, Новгородски Архиепископ Антоније (Јадрејкович),

⁹ P. Johanstone, *The Byzantine Tradition in Church Embroidery*, London, 1967, стр. 10.

¹⁰ Један од најдревнијих рукописа Студијско-Алексијевског типика из XI—XII века чува се у Моск. Истор. музеју под бр. 330 (380). Упореди *Описание рукописей Моск. Синод. Библ. прот. А. Горского и К. Невоструева*. О настанку и редакцијама тога типика сравни И. Д. Мансветов, *Церковнии устав (типик), его образование и судьба в греческой и русской церкви*, Москва 1885, стр. 83—134, и 168, 222.

који се обрео у Константинопољу, може се рећи, уочи догађаја из 1204. године, и игуман Данило, који се налазио у Светој земљи од 1113—1115. године, и који је о свом путовању оставио дневник под називом „Поклоник“.

Други су се, покретани пастирском ревношћу, много потрудили у области богослужења. Тако је, на пример, митрополит Кипријан извршио редакцију Службеника који је донео из Бугарске, Јеванђеља, Апостола и Триода. Према саставу служби дневног круга по Јерусалимском типнику, он је извршио и редакцију Псалтира, који је касније добио назив „Псалтир следованаја“. Он је извршио и нови превод Лествице преподобног Јована Лествичника. Тај превод добија још већи значај, ако се узме у обзир повећани интерес Руса према Лествици у време светог Кипријана.

Сталне везе између православног Истока и Руске цркве допринеле су ширењу употребе плаштанице код Руса. У неким црквама и манастирима су се придржавали студитског типика, а неки су постепено прихватили праксу Истока. У неким манастирима, као на пример, у Сијском, игуман и остали свештеници су на Велику суботу, после тропара на „Бог Господ“, излазили на средину храма, и стојећи пред иконом полагања Христа у гроб, певали 17. кантизму. Игуман је кадио цео храм.¹¹

У другим местима свештеник је после Великог славославља, за време певања „надгробног“ трисветог, излазио са Јеванђељем и говорио: „Премудрост, прости“, а чтец је читао тропар пророштва и паримеје.¹²

У Јосифово-Волоколамском манастиру вршио се вход с воздухом, који се у то време преносио из великог храма у мањи. То се чинило на следећи начин: уз певање „Препоблагословена јеси Богородице Дјево“, одлазе са свећама у велику цркву и, дошавши тамо, певају славословље и идући полако према мањој цркви, тихо певају „Свјатиј Боже“, (вероватно, све време док траје вход), свештеници за време входа иду под воздухом.¹³

Споменици времена које описујемо, дакле, дају нам двојаки опис входа после великог славославља. Према једним споменицима, свештеник износи само једно Јеванђеље, то је обичај који се практиковао у време превласти студијског типика, а према другим, сем Јеванђеља он износи „велики воздух“, а понекад и мале воздухе.

Сачувано је много великих воздуха, у чије описе ни најмање не греба сумњати. На једној од сачуваних плаштаница стоји натпис: „Лета 6964 (1456.), по Божјој милости, овај воздух је од стране благоверног и великог кнеза целе Русије Василија Васильевича и његовог сина, великог кнеза Ивана Васильевича, благоверне велике кнегиње

¹¹ А. Дмитриевски, *Богослужение в Русской церкви в XVI веке*, Казань 1884, стр. 215.

¹² Исто, стр. 217.

¹³ Исто, стр. 216.

Марије и сина благородног кнеза Јурија Васиљевича, предан архиепископу Јефтимију новгородском за цркву свете Софије премудрости Божије у Великом Новгороду“. Овај воздух је дугачак три и по аршина, а широк два аршина.¹⁴ На другом воздуху стоји следећи натпис: „Лета 7073 (1555.), за време Јована Васиљевича, благоверног цара и великог кнеза целе Русије, и преосвећеног митрополита целе Русије... по наредби благоверног кнеза Владимира Андрејевича, унука великог кнеза Јована Васиљевича, начињен је овај воздух за збитељ славног Успења Пречисте Богородице...“ Дужина воздуха је три аршина и девет, а ширина два аршина и четири палца.¹⁵

Такви уметнички израђени воздухи давали су као прилог црквама, кнежеви и цареви Московски. У ствари, то су биле прве руске плаштанице. Већина градских и сеоских храмова, а такође и сиромашнији манастири, употребљавали су икону умрлог Христа, која је сликана (иконописана) на уоквиреној дасци, тако да се на плаштаницу могло ставити и Јеванђеље. У оним црквама које су у братству имале два човека, свештеника и појца, свештеник је износио из олтара плаштаницу и одмах стављао на њу омање Јеванђеље, да се због њега после не би морао непотребно удаљавати од плаштанице. Плаштаница се налазила на средини храма, глава Христова је са леве, а ноге са десне стране свештеника. Једном свештенику није било тешко да носи такву плаштаницу око храма, а није морао да се боји да ће пасти са ње Јеванђеље. Такве плаштанице аутор (овог чланка) виђао је почетком овог века у сеоским црквама у Новгородској епархији.

На Велику суботу изјутра плаштаница се износила из олтара на средину цркве, и пред њом су се певали „непорочни“. На крају јутрења, плаштаница се целивала и уносила у олтар и стављала се на престо, где се налазила до недеље. Тог дана после литургије, плаштаница се односила у ризницу, а на престолу је остајао антиминос.

Антиминоси су имали насликан крст. На неким је стајао натпис: „Цар славе. *ИС. ХС. НИ. КА.*“ Сусретали су се и антиминоси са насликаним копљем и сунђером, или са натписом: „*КОП. ТРОСТ*“ (копље, сунђер). У научној расправи: „О антиминосима Православне Руске цркве“, прот. К. Никољски ради илустрације наводи 24 антиминоса. Први се датира 1627. годином, осветио га је кијевски митрополит Јов Борецки, а на себи има изображење Христа који стоји у отвореном гробу. Из ране коју му је нанео један војник, тече крв у путир. На десној стани антиминоса насликан је анђео са копљем, а на левој анђео са копљем на које је натакнут сунђер. На угловима су четири јеванђелиста. Изнад главе Христове стоји кратак натпис: „*И. Н. Ц. И. ИС. ХС. НИ. КА.*“¹⁶ На првом штампаном Московском антиминосу из 1659. или 1662. године насликано је полагање Христа у гроб. Поред главе Христове су Марија Клеопина и Марија

¹⁴ Исто, стр. 220—221.

¹⁵ Исто, 221.

¹⁶ Прот. К. Никољски, *Об антиминосах Русской Православной Церкви*, СПб. 1872, стр. 156, цртеж 1.

Магдалина, које плачу. Јосиф умива ноге Христу. Са исте стране су Никодим и Јован Богослов, који плаче. У другом плану с десне стране је анђео са двома рипидама, а са леве анђео са двома лепезама међу којима се налази крст, а поред њега су лествице (мердевине) и копље. У облаку изнад крста је Бог Отац. Дух Свети, којег је Он послао, лети у облику голуба према Христу. На угловима су јеванђелисти.¹⁷

Осим плаштаница са сликом Христовог погребња, постојале су и плаштанице и покровци светих који су имали локални култ. У Чиновнику храма Свете Софије у Новгороду, постоји више записа који говоре о томе да се за време Великог входа носила плаштаница са ликом новгородског архиепископа Јована: „Свештеници на великом входу износе плаштаницу, образ Јована архиепископа“;¹⁸ „А на великом входу носе свештеници на плаштаници образ, образ чудотворца Антонија“;¹⁹ „плаштаницу чудотворца Варлаама на входу“;²⁰ „А на входу носе плаштаницу чудотворца Никите“.²¹ На неке празнике износиле су се и две плаштанице — светитеља Никите и Јована.²² Сличне примедбе налазе се и у чиновницима Успенског храма у Москви, с тим што су се овде износиле истовремено плаштанице светитеља Петра и Јоне. „На литургији за време входа носе плаштаницу Петрову и Јонину“;²³ „И узму два покроба са Петровим и Јониним (ликом)“.²⁴

Са појавом штампаних типика почели су губити значење храмовни чиновници, а са њима и ношење плаштаница светитеља на великом входу. Ти су типичи одиграли велику улогу у распростирању обреда (обичаја) изношења Христове плаштанице. Али, нажалост, издања из тог времена кад се распростирао обред изношења плаштанице, противрече једни другоме. Типик из 1610. године предвиђа чин изношења плаштанице у складу са типиком Троице-Сергијеве лавре, а тај начин изношења није био могућ чак ни у свим градским храмовима.²⁵ Издања из 1633. и 1634. године помињу само вход са Јеванђељем на Велику суботу, а о изношењу плаштанице ништа не говоре.

У типичима из 1641 и 1651. године видимо повратак претходној руској пракси, која је одражена у Храмовним чиновницима. Износ плаштанице на Велику суботу врши се на следећи начин: „На великом славословљу улази игуман са јерејима и ђаконима у олтар и облачи се у свештене одежде, јереји облаче само подризник; затим

¹⁷ Исто, стр. 174, цртеж 4.

¹⁸ Исто, 19.

¹⁹ Исто, стр. 48—49 и 205.

²⁰ Исто, 113.

²¹ Исто, стр. 31, 81, 136 и 186.

²² А. Голубцов, *Чиновники Московского Успенского собора*, Москва 1908, стр. 76, 172.

²³ Исто, стр. 128 и 211.

²⁴ В. Троицкий, *История плащаницы*, стр. 54.

²⁵ Исто, 54.

врши вход са плаштаницом, он иде испод плаштанице и држи Јеванђеље, а прате га Ђакони који се окрећу према плаштаници и каде је три пута; испред њих иду чтечеви са свећама и двама чирацима, а обе певнице певају мртвачко трисвето“. После трисветог „игуман са Јеванђељем пролази кроз царске двери и ставља га на престо“. После јутрења „игуман и братија целивају образ (плаштаницу)“.²⁶

У издањима патријарха Јоакима из 1682. године и патријарха Адријана из 1695. године, изношење плаштанице изложено је сагласно са типцима Јосифовских издања; а врши се са Јеванђељем, после великог славословља на јутрењу Велике суботе. Јеванђеље се оставља на престолу, а плаштаница на средини храма „на припремљеном столу, који има облик гроба“. Целивање плаштанице врши се после јутрења.²⁷

Богослужбена пракса је, у позитивном смислу, претекла приредбе типика о изношењу плаштанице. Историјски Христос умро је на крсту у петак у девет сати, по источном рачунању времена, то јест, у 15 часова по европском времену. Пошто је увече тога дана настала јеврејска Пасха, а на Пасху није било дозвољено остављати распете на крсту, Јевреји су тражили од Пилата да им дозволи да распетим пребију колена, да би убрзали њихову смрт. Кад су војници са тим циљем пришли Христу, видели су да је он већ умро.

С Пилатовом дозволом Јосиф и Никодим су скинули с крста Христово тело, увили га у платна и намазали мирисима, по јеврејском погребном обичају. На истом месту где је Христос распет, налазио се врт, у ком је био нови гроб... Тамо су положили Исуса због јеврејског петка, пошто је гроб био близу“ (Јован, 31—33 и 38—42). Тако, дакле, Руска црква без обзира на то што у Типику и Посном триоду, у служби Великог петка нема речи плаштаница, на тај дан, према одговарајућем историјском времену Христовог погребња, врши изношење плаштанице.

Померање изношења плаштанице на петак увече са суботе изјутра, оставља отворено питање о времену преношења плаштанице на престо, о чему се у јерусалимским рукописним типцима из XVI века каже: „и одмах братија (разуме се, после великог славословља и читања Јеванђеља на Велику суботу) целивају свето Јеванђеље и воздух, на коме се налази образ полагања у гроб Господа нашега Исуса Христа; такође целивају и свето Јеванђеље и остављају га у олтару на светој трапези, а с њим остављају на светој трапези и воздух, где остаје све до Томине недеље“.²⁸

Због те приредбе у типику, неки су уносили плаштаницу у олтар после литургије, други су је остављали на средини храма до увече ради целивања, а неки су је уносили испред полуноћнице.

²⁶ А. Голубцов, *Чиновник Новгородског Софийског собора*, Москва 1899, стр. 21, 56.

²⁷ Исто, стр. 54—55.

²⁸ Исто, 55.

Спорно питање се не односи на време преноса плаштанице, него на различите праксе и садржаје обреда и богослужења у вези са њоме.

Пасхалној служби претходила је полуноћница са читањем канона, чији први тропар започиње речима: „*Господи Боже мој, исходноје пјеније и надгробнују Тебје пјесан востоју*“. У богослужбеној пракси, установљен је садржајни обред преноса плаштанице на престо, по завршетку канона. После кондака: „*Бездну Закључивиј*“ и икоса „*Содржај всја на крест вознесесја*...“, отварају се свете двери и свештенослужитељи излазе према плаштаници. Јереј са кадионицом и ђакон са свећом три пут обилазе око плаштанице, и кад појци запевају ирмос девете песме „*Не ридај мене Мати*...“, плаштаница се подиже и уноси у олтар, после чега се затварају двери и навлачи завеса. Затим се врши трократно кађење око престола. Кађење се започиње уз тихо певање свештенослужитеља „*Воскресеније Твоје Христе Спасе*...“, иза затворених царских двери. После првог певања, повлачи се завеса; други пут се стихира пева јачим тоном, а по свршетку певања отварају се царска врата. Кад се трећи пут кади престо, пева се до половине иста стихира, а народ наставља: „*и нас на земљи сподоби чистим срдцем Тебе славити*“. Свештенослужитељи и барјактари, уз звоњаву звона, врше опход око храма.

Узгред треба напоменути, да трократно кађење престола иза затворене завесе, има јерусалимско порекло. Тако је у VII веку почињала литургија у храму Светог васкрсења. Служба је, такође, почињала увече после заласка сунца, уз затворена црквена врата. Трократно кађење вршило се око кувуклије (капеле Гроба Господњег — Н. Успенски).

„На Велику суботу увече, после сунчевог заласка, епископ, свештеници и ђакони улазе у свети Анастасис, и затварају за собом двери. Припремају се три кадионице, говори се јектенија и молитва; епископ ставља у кадионицу тамјан и лично врши кађење. Напред иде епископ, за њим следе свештеници и ђакони, уз певање псалама: „*Востојте Господеви пјесан нову, појте Господеви всја земља*“, и обилазе око кувуклије Светог гроба. Дошавши у кувуклију, говоре јектенију и молитву уз клечање на коленима, а епископ говори прокимен: „*Ниће воскресну, глаголет Господ, ниће прослављус, ниће вознесус*“; и стих: „*Востојте Господеви пјесан нову*“. Поново обилазе кувуклију и певају прокимен: „*Буди имја Господње благословено*“ и стих: „*Хвалите раби Господа, хвалите имја Господње*“. Дошавши до улаза у кувуклију, говоре јектенију и молитву, и певају псалам: „*Востојте Господеви пјесан нову, хвала јего*“, и трећи пут обилазе кувуклију. Свршивши трократно кађење, заустављају се испред кувуклије и говоре јектенију и молитву. Епископ целивом поздравља свештенике и ђаконе, после тога се благосиљају свеће и пале се кандила. По трократном опходу око свете кувуклије, улазило се у Анастис где се служило вечерње. На „*Господи возвах*“ певала се стихира осмог гласа: „*Свјетисја, свјетисја, новиј Јерусалиме*...“; затим је следило „*Свјете тихиј*“, и прокимен: „*Хвали Јерусалиме Господа*“.

После тога се певао псалам: „*Воскресни Боже, суди земљи...*“ По свршетку десет паримеја почињала је света литургија. Певао се тропар „*Христос воскрес*“.²⁹

Наш циљ је био, да на историји празника Христовог Васкрсења, покажемо духовну везу између Јерусалимске цркве, Цркве Мајке и једне од њихових кћери — Руске цркве. Аутор је убеђен, да такво јединство постоји и између осталих европских православних цркава, и да то јединство оваплоћује „Једину Свету, Саборну и Апостолску Цркву“.

Са руског превео

П. Миодраг

²⁹ Прот. К. Кекелидзе, *Јерусалимский канонарь (Грузинская версия)* VII века, Тифлис 1912, стр. 88—93.

Zusammenfassung

Nikolaj Dimitriewitsch Uspenski

AUS DER GESCHICHTE DES EPITAFIONS IN DER RUSSISCHEN KIRCHE

Die Geschichte des Epitafions ist mit dem Grossen Eingang verbunden. Das früheste Zeugnis davon haben wir in der Manuskript des Museums in Tbilisi, No. 193 aus dem 11. Jh. Die immerwährenden Beziehungen zwischen dem orthodoxen Osten und der Russischen Kirche haben der Verbreitung vom Epitafion bei den Russen bei getragen. In diesem Lande gab es, nächst zu dem Epitafion mit dem Gemälde der Niederlassung Christi, auch solche mit den Gemälden von den Heiligen, welche lokalen Kultus hatten.

Der Ritus des Austragens vom Epitafion und die zeit seines Austragens haben sich allmählich verändert. Der Verfasser spricht von diesen verschiedenen Praktika in mehreren Typika. In ennigen Typika war das Austragen vom Samstag auf den Karfreitag Abend versetzt. Wegen einer Vermerkung in den Typika von Jerusalem aus dem 16. Jh., haben einige das Epitafion in das Altar nach der Liturgie am Karsamstag eingetragen; einige haben es bis zum Abend zum Küssen gebliebengelassen, und einige wieder haben es zum Halbnachtdienst, vor dem Pascamorgengottesdienst gelassen.

Es geht dem Verfasser darum, an der Geschichte des Festes Christi Auferstehung die geistliche Verbindung zwischen den Kirchen von Jerusalem und Russland festzustellen.